

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2014. március végi helyzetéről*

2014. április

---

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

A kiadások, a bevételek és a hiány tervezett lefutásának megfelelően alakult a 2014. év első negyedévének központi költségvetési egyenlege. Az államháztartás központi alrendszerének első háromhavi hiánya 701,2 milliárd forintra teljesült. Ezen belül a központi költségvetés 796,1 milliárd forintos deficittel, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 63,9 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig közel 31 milliárd forintos szufficittel zártak. A 2013. év első három hónapjában az államháztartás központi alrendszerének deficitje 493,6 milliárd forint volt.

A két év első háromhavi egyenlegének eltérő alakulásában a központi költségvetési szervek kiadásainak, valamint a fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinek és kiadásainak eltérései játszottak döntő szerepet. Az érintett időszakok kiadásai közötti eltérést jelentős részben egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, másrészt a 2013. április 1-jétől költségvetési szervként működő volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai magyarázzák.

Az uniós programokhoz kapcsolódó bevételek és kiadások időbeni lefutásában is számottevő a különbség, amelynek oka az uniós forrás-lehívás folyamatának elhúzódása. Így a hazai költségvetés terhére megelőlegezett uniós támogatások bizottsági átutalása után kerülhet csak sor az uniós bevételek költségvetési elszámolására, ez a „fázis” a következő hónapokban történik meg, ezzel a bevétel-kiadási arány a hónapok között kiegyenlítődik.

Jelentős mértékben meghaladták a tavalyi azonos időszak kiadásokat a helyi önkormányzatok támogatásai is. Ez részben az idei évi magasabb előirányzatból, részben a nettó finanszírozás körében folyósított utalások magasabb mértékéből fakad. Rontotta a központi alrendszer egyenlegét a tavalyi év azonos időszakához képest a helyi önkormányzatok adósságkonszolidációja keretében idén március végéig kifizetett 68,2 milliárd forint törlesztési célú támogatás. Ez ugyanakkor javítja az önkormányzati alrendszer egyenlegét.

A kiadások és bevételek teljesülésének időben eltérő eloszlása miatt a hiány nagyságának lefutása nem időarányos: az év elején a kiadások – a korábbi éveknél nagyobb mértékben – meghaladják a bevételeket.

Központi költségvetés

A központi költségvetés március végi bevételei az előző év azonos időszakához képest 128,1 milliárd forinttal alakultak nagyobb összegben. A magasabb teljesülés háttérében egyrészt a főbb adóbevételek – társasági adó, általános forgalmi adó, pénzügyi tranzakciós illeték, személyi jövedelemadó - előző évet meghaladó befizetései, valamint a 2013. július elsejével bevezetett elektronikus útdíjból származó többletbevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek idei magasabb összegű bevételei állnak.

A központi költségvetés március végi kiadásai 335,5 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek, mint az elmúlt év azonos időszakában, amely növekedés elsősorban a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok idei nagyobb összegű kifizetéseivel függ össze. Emellett jelentős mértékben meghaladták a tavalyi év azonos időszakának kiadásait az egyedi és normatív támogatások, a helyi önkormányzatok támogatásai - ideértve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is -, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2014 első három hónapjában 383,8 milliárd forintot tettek ki, 28,6 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig 29,5 milliárd forintos szintet értek el, 10,6 milliárd forinttal többet az előző évinél. A nettó kamatkiadás így összességében 39,2 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest, mely elsősorban a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2014. március végi 63,9 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 27,9 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 36,0 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2013. március végén az alapok együttes többlete 62,6 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban bevételi oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között a szociális hozzájárulási adó- és járulékbévételek, valamint az egészségügyi hozzájárulások.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok 2014. március végi közel 31 milliárd forintos többlete az előző év azonos hónapjához képest alacsonyabb lett. Az alapok összes bevételei 7,4 milliárd forinttal, kiadásai 8,8 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai, valamint a Bethlen Gábor Alap kiadásai teljesültek magasabb összegben az előző év azonos hónapjához képest.

Az államháztartás központi alrendszerének március végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2013. évi előzetes tény (1)	2013. I-III. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2014. évi törvényi előirányzat (1)	2014. I-III. hó tény (2)	előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-979,7	-588,6	60,1	-961,3	-796,1	82,8
bevétel:	10 967,8	2 142,9	19,5	10 697,3	2 271,0	21,2
kiadás:	11 947,5	2 731,5	22,9	11 658,6	3 067,1	26,3
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	50,5	32,4	64,2	-23,3	31,0	-
bevétel:	611,1	110,6	18,1	437,6	118,0	27,0
kiadás:	560,6	78,2	13,9	460,9	87,0	18,9
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,0	62,6	-	0,0	63,9	-
bevétel:	4 862,9	1 210,2	24,9	4 848,8	1 253,1	25,8
kiadás:	4 862,9	1 147,6	23,6	4 848,8	1 189,2	24,5
EGYENLEG ÖSSZESEN	-929,2	-493,6	53,1	-984,6	-701,2	71,2
bevétel:	16 441,8	3 463,7	21,1	15 983,7	3 642,1	22,8
kiadás:	17 371,0	3 957,3	22,8	16 968,3	4 343,3	25,6

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

- Társasági adóból** a központi költségvetésben az év első három hónapjában 86,6 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszaka értékének 130,6%-a. A túlteljesülés hátterében a 2014. évi előlegkötelezettségek bázisévinél magasabb szintje áll.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben március végéig 2,5 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 1,5 milliárd forinttal haladta meg a 2013. év azonos időszakában befolyt bevételt.

A **cégautóadóból** március végéig 7,9 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2013. év azonos időszakának értékénél 0,6 milliárd forinttal alacsonyabban teljesült. A csökkenés hátterében a cégautó-állomány átrendeződése áll.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első három hónapjában a központi költségvetésben 4,5 milliárd forint bevétel keletkezett. Ez a bevételi

összeg 3,4 milliárd forinttal magasabb a bázisévi bevételnél. A túteljesülés háttérében egyszeri hatás áll.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** (eva) az év I-III. hónapjában 4,1 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 35,9%-kal maradt el a 2013. év azonos időszakának értékétől, melynek háttérében az eva hatálya alá tartozó adózók számának egy év alatt bekövetkezett csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 4,2 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első három hónapjában, ez az előző év azonos időszakának értékénél 1,3 milliárd forinttal alacsonyabb. Ez annak a következménye, hogy az enyhe tél miatt értékesített földgáz, valamint villamos energia mennyisége a bázisévhez képest csökkent, mely a bevételek elmaradását eredményezte.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-III. havi adatok alapján 1,4 milliárd forint bevétel keletkezett.

A **bányajáradék** címén március végéig 18,0 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2013. évi adatokhoz képest az eltérés mindössze 0,5 milliárd forintot tett ki.

A **játékadóból** az év első három hónapjában 8,1 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 0,3 milliárd forinttal magasabb a 2013. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron március végéig mintegy 8,2 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi, 4,9 milliárd forint összegű bevételt 3,3 milliárd forinttal meghaladja. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** az év első három hónapjában összesen 62,7 milliárd forint bevétel teljesült, amely közel 33 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a karkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek (mely 2013-ig a Nyugdíjbiztosítási Alapnál jelentkezett), valamint a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjából, valamint a különféle bírságokból származó bevételek is. A többlet túlnyomórészt a tavaly július elsejével bevezetett elektronikus útdíjjal magyarázható.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** soron március végéig 34,2 milliárd forint bevétel realizálódott. E bevétel 0,9 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakától, melynek háttérében az áll, hogy egyes adózók átvezetéssel rendezik kötelezettségüket, amely összegek csak április hó folyamán jelennek majd meg az adónem számláján.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron március végéig 10,1 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 4,1 milliárd forint összegű bevételt 6,0 milliárd forinttal meghaladja. Az eltérés fő oka egyrészt az, hogy a 2013. év

januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt pedig a bázishoz képest emelkedett az adóalanyok száma.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év első három hónapjában 3,5 milliárd forint bevétel realizálódott, mely az előző év azonos időszakát 2,6 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a 2013. év januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett csak befizetési kötelezettség.

A **közműadó** mérleghorizonton március végéig 24,3 milliárd forint bevétel teljesült, mely bevétel 1,2 milliárd forinttal magasabban teljesült az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az első befizetési kötelezettség márciusban keletkezett.

2. Az év első három hónapjában az **általános forgalmi adóból** 616,6 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 8,6 milliárd forinttal haladta meg. A befizetések 7,8%-kal, míg a kiutalások 16,2%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A belföldi befizetések növekedése jellemzően a feldolgozóiparhoz és a kereskedelmi szektorhoz köthető. A kiutalások növekedésének háttérében főként az elmúlt év végén megélénkült export- és ipari konjunktúra áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** realizált bevétel az év első három hónapjában 179,6 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 0,5 milliárd forinttal magasabb. Az üzemanyagok esetében 99,1 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 7,5 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételnél. A dohánygyártmányok jövedéki adója (62,5 milliárd forint) 8,3 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év bevételénél. Az elmaradást a fogyasztás csökkenésének és a piaci szerkezet átrendeződésének (cigarettről a fogyasztási dohányra való forgalomátterelődés) hatásai indokolják. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 18,0 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 1,3 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki összegnél.

A **regisztrációs adóból** az év első három hónapjában 4,3 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 126,5%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés háttérében a használt és az új gépjárművek forgalomba helyezésének együttes növekedése áll.

A **távközlési adóból** március végéig mintegy 14 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az egy évvel korábbi bevételt 4,1 milliárd forinttal haladja meg. A növekedés háttérében az adóváltozás hatása áll.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérleghorizonton a költségvetésnek az év első három hónapjában 74,0 milliárd forint bevétele keletkezett, mely az előző év azonos időszakát 46,5 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérének oka egyrészt, hogy a 2013. év januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt 2013. augusztus hónaptól az illeték mértéke emelkedett, és készpénzfelvétel esetén eltörlésre került a tranzakciónként fizetendő 6000 forintos felső határ.

A **biztosítási adóból** március végéig 8,4 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 1,7 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A növekedés háttérének oka, hogy a 2013. év januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-III. hónapjában 396,8 milliárd forint volt, amely az 416,3 milliárd forintos bruttó befizetés és a 19,5 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 8,8 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 12,5 milliárd forinttal (3,1%-kal), míg a kiutalások 3,7 milliárd forinttal (23,4%-kal) nőttek. A bázisidőszaktól való eltérés oka, hogy a magasabb bérkiáramlás miatt a befizetések növekedtek, a kiutalások magasabb teljesülésének háttérében pedig a magánszemélyek előző évi bevallásaihoz kötődő visszaigénylések növekedése áll.

Az **illetékbefizetések** – a 2013. év első háromhavi bevételéhez viszonyítva 8,1%-kal, 2,1 milliárd forinttal magasabb – összege 28,1 milliárd forintot tett ki. A magasabb teljesülés háttérében az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb összegű befizetés áll.

A **gépjárműadóból** március végéig 5,1 milliárd forint bevétel keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. 2014 első negyedévében a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 362,8 milliárd forintot tettek ki, mely 1,3%-kal magasabb a 2013. év első negyedévi bevételeinél. A bevételek közül az alábbi tételek emelhetők ki: 192,6 milliárd forintot tettek ki a működési célú támogatások államháztartáson belülről, 2013-ban ez az összeg 152,9 milliárd forint volt. Az eltérés fő oka, hogy 2013. április 1-jétől az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a szervezeti változások következtében már nem a megszűnt egészségügyi gazdasági társaságoknak utalja a támogatást, hanem a központi költségvetési intézményeknek. Ezenfelül 63,5 milliárd forint származott működési bevételből, 24,8 milliárd forint közhatalmi bevételből, 17,7 milliárd forint pedig az államháztartáson belülről érkező felhalmozási célú támogatásokból. A fennmaradó részt alapvetően felhalmozási bevételek, működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök, illetve az azonosítás alatt álló bevételek alkották.
5. A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei** a január-márciusi időszakban 29,7 milliárd forintot tettek ki, ami 7,1 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest.
6. A **fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása** az év első három hónapjában 200,7 milliárd forintot tett ki, mely 37,7 milliárd forinttal kevesebb az előző év azonos időszakában keletkezett bevételekhez képest. Ez a bevétel főleg a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (162,6 milliárd forint), valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (37,5 milliárd forint) keretében került felhasználásra.

7. A **központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első negyedévben 1,6 milliárd forintot tett ki, amely 80%-a a tavalyi év azonos időszaka befizetéseinek. Ebben az évben 1,0 milliárd forint volt a 2014. évi költségvetési törvény 10. § (8) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség – a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben a 2014. évi szociális hozzájárulási adó változából eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által – teljesítése. A fennmaradó 0,6 milliárd forintot a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség jelentette.
8. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése címen** a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap az I. negyedévben teljesítette a 2,5 milliárd forintos befizetést.
9. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen 2014. március végéig a teljesítés 7,4 milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza:
  - a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát;
  - a helyi önkormányzatoknak a 25 év alatti, valamint az 55 év feletti, továbbá a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, valamint a GYES-ről visszatérő és tartós munkanélküliség után elhelyezkedő munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó szociális hozzájárulási adóváltozából eredő kiadási megtakarításokhoz kapcsolódó befizetéseit, valamint
  - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 74. §-ában foglaltaknak megfelelően fizetendő hozzájárulás összegét.
10. Az **állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** első háromhavi összege 10,4 milliárd forint volt, amelynek 65%-át az értékesítési bevételek adták. Ezen belül meghatározó volt az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek 6,3 milliárd forint értékű értékesítési bevétele. A hasznosítási bevételek legnagyobb tételét a termőföldek után fizetett haszonbérleti díj (1,7 milliárd forint) jelentette. A tavaly március végi bevétel 4,1 milliárd forinttal alacsonyabb volt, a nagyságrendi eltérést döntő részben az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek magasabb értékesítési bevétele eredményezi.
11. A költségvetés **kamatbevételei** 2014. I-III. hónapjában 29,5 milliárd forintot tettek ki. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló követelések kamatából, valamint a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 28,4 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 4,3 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 1,1 milliárd forint bevétel származott 2014. I-III. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege magasabb az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően

két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 12,0 milliárd forinttal magasabb lett, a devizában fennálló követelések kamatbevétele viszont 1,4 milliárd forinttal kevesebb lett a tavalyinál.

12. Az **egyéb bevételek** összege az év első három hónapjában 16,1 milliárd forintot tett ki, mely az éves előirányzat 84,6%-át jelentette. Ebből kiemelendő az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 8,1 milliárd forint, valamint az önkormányzati adóssághoz kapcsolódó biztosíték befizetése címen elszámolt 5,1 milliárd forint. Március végéig a tőkekövetelések visszatérülésén belül a külföld felé fennálló kormányhitelek visszafizetéseiből mintegy 0,3 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, hasonlóan az előző év március végi bevételekhez.
13. Az **egyéb uniós bevételeken belül** a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 2,7 milliárd forint, uniós támogatások utólagos megtérüléseként 0,6 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások 2014 első három hónapjában 44,8 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 52,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés döntően a helyközi személyszállítási közszolgáltatások költségtérítése (Volán társaságokat érintő részének) magasabb mértékű folyósítására vezethető vissza.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a Magyar Állam évente közszolgálati hozzájárulást fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az Állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása** címről az év első három hónapjában 17,5 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások 2014 első három hónapjában 26,5 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 6,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesített kiadásokat. A különbség a kedvezményes helyközi személyszállítási tevékenységhez kapcsolódóan igénybe vehető szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértékének 2013. november 1-jétől hatályos, a korábbiakhoz képest magasabb értékével magyarázható.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások az év első három hónapjában 27,0 milliárd forintot tettek ki, amely az előző év azonos időszakához viszonyítva 2,7%-os növekedést jelent. Az eltérés főként az árfolyamgát-konstrukciót igénybe vevők létszámbővülésének hatásából adódik.

5. **A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra a 2014. év I-III. hónapjában összesen 105,7 milliárd forintot fordítottak, amely a 2013. évi I-III. havi kiadásoktól 4,8%-kal maradt el. Az elmaradás döntő többségében a gyermekgondozási segéllyel összefüggésben jelentkezett, az arra fordított összegek 14,6 milliárd forintot tettek ki, 2,9 milliárd forinttal elmaradva a tavalyi évi I-III. havi kifizetésektől. Családi pótléokra 83,8 milliárd forintot folyósítottak, amely mindössze 0,1 milliárd forinttal volt kevesebb az előző év azonos időszakában átutalt összegnél. Az életkezdési támogatás esetében is jelentkezett elmaradás az előző évi időszakhoz képest. A korhatár alatti ellátásokra a 2014. év I-III. hónapjában a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alapból összesen 44,7 milliárd forintot fordítottak, amely mindössze 69,3%-a az előző év azonos időszaka kiadásainak. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradéokra közel 23,7 milliárd forintot, szolgálati járandóságra pedig 21,0 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2014. év I-III. hónapjában kifizetett összegek (15,3 milliárd forint) 0,6 milliárd forinttal haladták meg az egy évvel korábbi kiadásokat, amelyet elsősorban a fogyatékosági támogatás januári emelése (2,4%) okozott. Így idén az első három hónapban ezen ellátások köréből a legnagyobb tételt továbbra is a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított összegek (8,2 milliárd forint) tették ki. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre idén az első három hónapban összesen 3,6 milliárd forintot fordítottak, meghaladva az előző év azonos időszakának a kifizetéseit. Ez a tavalyi évben végrehajtott emelések hatásából következett. A különféle jogcímen adott térítések a 2014. év I-III. hónapjában 6,5 milliárd forintot tettek ki, amely a 2013. évi I-III. havi teljesítés 86,7%-a. Az alacsonyabb teljesülésben az játszott szerepet, hogy a tavalyi évben még történtek kifizetések a gyermekgondozási díjban és terhességi-gyermekágyi segélyben részesülők kompenzációjára. A térítéseken belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel a közgyógyellátásra fordított 4,7 milliárd forint.
6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2014 első negyedében 954,7 milliárd forintot tettek ki, amely 17,7%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. A két év kiadásai közötti eltérést egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, másrészt 2013. április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai magyarázzák. Az intézmények tárgyhavi teljesítéséből 557,4 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg. Ezen időszakban dologi kiadásokra mintegy 303,5 milliárd forintot, beruházásokra pedig 32,1 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások mellett az azonosítás alatt álló kiadások alkották.

7. A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** 2014. január-március havi teljesítése 288,6 milliárd forint volt, amely 86,4 milliárd forinttal magasabb, mint az előző év azonos időszakában keletkezett összeg.
8. Az év első három hónapjában a **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból** a kedvezményezettek részére összesen 435,5 milliárd forint kifizetés történt, mely 73,9 milliárd forinttal haladta meg a tavalyi év azonos időszakának kifizetéseit. A növekedéshez a strukturális kiadások járultak leginkább hozzá, a strukturális támogatásokra fordított 380,3 milliárd forint döntő részét pedig a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret programjai tették ki, azon belül leginkább a Közlekedés Operatív Program 150,5 milliárd forinttal, valamint a Környezet és Energia Operatív Program 64,1 milliárd forinttal. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen a három hónapban összesen 52,0 milliárd forint összegű kiadás történt, amelynek jelentős részét az agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevétele jogcím kifizetése jelentette.
9. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-III. havi adatok alapján 37,3 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
10. A **garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** törvényi előirányzat idén csak az Egészségbiztosítási Alap különféle jellegű költségvetési támogatásaiból áll. E célra idén az első három hónapban összesen 229,3 milliárd forintot fordítottak, szemben az előző év azonos időszaka 266,6 milliárd forintos kifizetésével, amely azonban még tartalmazta a Nyugdíjbiztosítási Alap 24,5 milliárd forintos támogatását. Csak az Egészségbiztosítási Alap támogatását összevetve, a 2014. évi első háromhavi kifizetés 5,3%-kal maradt el az előző év azonos időszakában átutalt összegtől. Idén az I-III. hónapban az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 92,6 milliárd forint támogatásban részesült, amely 1,5 milliárd forinttal kevesebb a tavalyi év azonos időszakában juttatott összegnél. Ez a támogatás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorúak, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az Alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az első három hónapban 86,3 milliárd forint támogatásban részesült, 1,0 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszaka költségvetési hozzájárulásától. Idén az I-III. hónapban a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás 23,0 milliárd forintot tett ki, szemben a tavalyi év első három hónapjában átutalt 40,6 milliárd forinttal. Az Alap kiegyensúlyozására szolgáló előirányzat (kiadások támogatására pénzeszköz-átadás) 27,4 milliárd forintos I-III. havi összegével viszont meghaladta a tavalyi évi első háromhavi 20,2 milliárd forintos támogatást.
11. A **helyi önkormányzatok támogatása** (állami támogatások, hozzájárulások és szja) 2014. március végéig összesen 177,7 milliárd forintban teljesült, amely

30,5 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés okai a következők: a helyi önkormányzatok 2014. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 715,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2013. évi támogatást jelentősen meghaladja. (A különbség közel felét a pedagóguséletpálya-modell bevezetésének forrása jelenti). Ezen belül a belső szerkezeti változások következtében közel 50 milliárd forinttal nőtt a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása jogcím 2014. évi előirányzata, főként a pénzbeli szociális ellátásokhoz történő hozzájárulások (beszámítás) e soron történő figyelembevétele miatt. Továbbá az önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok számos új jogcímmel bővültek, ennek következtében az idei évi előirányzat 36,6 milliárd forinttal magasabb az előző évihez képest.

Március végig a jelentősebb tételek a következők:

- a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 155,1 milliárd forint; ezen belül:
    - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása, hozzájárulás a pénzbeli szociális feladatokhoz és beszámítás alcímen 47,8 milliárd forint;
    - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 41,4 milliárd forint;
    - = a települési önkormányzatok egyes szociális és gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 55,8 milliárd forint;
    - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 10,1 milliárd forint;
  - a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 12,3 milliárd forint;
  - a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása címről 829,4 millió forint;
  - a vis maior támogatás címről 718,6 millió forint;
  - a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2014. évi kompenzációjára 2,3 milliárd forint;
- kifizetés történt.

A fentiekben túl megemlítendő, hogy a nettó finanszírozás keretében folyósított utalások január-március hónapjára összesen 28%-os mértéket jelentettek, míg ez az előző év azonos időszakában 2 százalékponttal alacsonyabb volt. Ez a két év időszaki adatainak összevetése során ugyancsak eltérést okoz.

12. **A támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási előirányzatban 2014. március végéig 68,2 milliárd forintos kifizetésre került sor. Az önkormányzatok adósságkonszolidációja során 200 millió forint összeghatár alatti ügyletek esetén a konszolidáció törlesztési célú támogatással valósult meg. Ennek fedezetéül a 2014. évi központi költségvetés XLII. „A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezet 38. „A települési önkormányzatok adósságkonszolidációjához kapcsolódó állami támogatások” jogcímen 64,0 milliárd forintos, felülről nyitott előirányzat lett létrehozva. Ezen előirányzat terhére 2014. február 10-én 655,6 millió forint került kifizetésre két, az

adósságrendezési eljárását lezárt település konszolidációjára. 2014. február 27-28-ai értéknappal az önkormányzatok 2014. évi adósságkonszolidációja keretében további 67,4 milliárd forint törlesztési célú támogatás került folyósításra az önkormányzatokat hitelező pénzügyi intézmények részére. Március 20-án ezen előirányzat terhére 144,1 millió forint kifizetés történt az adósságrendezési eljárását januárban lezárt egyik önkormányzat konszolidációja kapcsán. Ezenfelül a februári kifizetésekkel kapcsolatos elszámolási időszak is márciusban zárult, így az elmaradt kifizetések teljesítésére szintén március végén ezen előirányzat terhére további 25,7 millió forint kifizetés történt.

13. A **kamatkiadásokra** 2014. I-III. hónapjában 383,8 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 249,2 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 201,2 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 47,0 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 134,6 milliárd forinttal terhelve 2014. I-III. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (113,7 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig 20,9 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 6,9%-kal csökkentek.
14. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket, valamint a kampányköltségek fedezetét jelentő „felülről nyitott” előirányzatot. A mérlegsorról az év I-III. hónapjában 7,9 milliárd forint kifizetés történt.
15. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron az I. negyedévben 1,1 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 457,0 millió forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 576,1 millió forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 18,0 millió forintot fizettek ki.
16. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2014 első három hónapjában 4,1 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 2,9 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák miatti kifizetés. Ez utóbbi nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezesi ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. A további kifizetések (1,2 milliárd forint) az ún. lakáskezességekhez kötődő kezességek érvényesítéséből adódtak. A 2014. évi adatok összességében kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest (5,6 milliárd forint). A kezességi kiadások összetétele megegyezik a tavalyival, továbbra is a kkv-szektorhoz és a lakáskezességekhez köthető a beváltások döntő része.
17. Az **egyéb kiadások** összege az I. negyedévben 42,5 milliárd forint volt. Ezen belül kiemelendő az adósságszolgálati járulékos kiadások 30,5 milliárd forintot kitevő összege. Ez utóbbi több mint másfélszerese az előző évi hasonló időszaki kiadásoknak. Ennek oka, hogy 2013 márciusától kezdődően pénzügyi tranzakciós illeték terheli a járulékos kiadások forint-elszámolásait. Az egyéb kiadásokon

belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként március végéig 7,5 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíjbefizetésekből származnak. A legjelentősebb tételeket az Európai Beruházási Bank (EIB) és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (Világbank) részére történő kifizetések képezték. A tavaly márciusi tagdíjkifizetések ugyanakkor lényegesen magasabbak voltak az ideinél.

18. **A hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az első három hónapban teljesített összeg 120,9 milliárd forint volt.
19. **Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** március végi összege 27,7 milliárd forint volt, amelynek legnagyobb tételét az ingatlanvásárlásokra és -beruházásokra fordított összegek (9,1 milliárd forint) jelentették. További jelentős kifizetés volt a Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye beruházás érdekében folyósított 6,2 milliárd forint összegű támogatás. Nagyobb összeget jelentett még a Magyar Nemzeti Filmalpnak folyósított 3,6 milliárd forint összegű támogatás. A 2014. első háromhavi kifizetések 9,4 milliárd forinttal meghaladják a tavalyi összeget a fentebb említett kiemelt tételek nagyságrendje miatt.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. **Az egyenleg alakulása**

Az elkülönített állami pénzalapok I-III. havi közel 31 milliárd forintos többlete a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 13,4 milliárd forintos, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 5,9 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap közel 5,6 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 5,5 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 1,0 milliárd forintos többletéből, valamint a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 0,4 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-III. havi többlete az előző év azonos időszakához képest kisebb lett.

2. **A bevételek alakulása**

Az alapok összes bevételei 7,4 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának értékéhez képest. A bevételeken belül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapot megillető hányada, valamint a Bethlen Gábor Alap bevétele lett magasabb.

3. **A kiadások alakulása**

Az alapok összes kiadásai 8,8 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának értékéhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kifizetései, valamint a Bethlen Gábor Alap kiadásai teljesültek magasabban az előző év azonos hónapjához képest.

III.**A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK
GAZDÁLKODÁSA****NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP****1. Az egyenleg alakulása**

Az Alap költségvetése kedvező pozícióval zárta 2014 első negyedévét, a többlet 27,9 milliárd forint volt. Ezt a bevételek túlteljesülése magyarázza, miközben a kiadások közel az egyenletes évközi eloszlást jellemző értéken teljesültek. Egy esztendővel korábban 34,6 milliárd forintot tett ki a többlet.

2. A bevételek alakulása

Az Alap bevételei március végéig 767,6 milliárd forintot tettek ki, ami az éves előirányzat 25,9%-ának felel meg. Az előző év azonos időszakához képest a növekedés közel 3%, a bevételek összege tavaly 745,5 milliárd forint volt.

Szociális hozzájárulási adóból és járulékokból az első negyedévben 756,3 milliárd forint bevétel érkezett. Ez 1 százalékponttal haladja meg az egyenletes évközi eloszlást feltételező időarányos értéket, és 7,5%-kal magasabb a bázisidőszaki 703,8 milliárd forintos teljesítési adatnál.

2014 első három hónapjában az egyéb járulékokból és hozzájárulásokból származó bevételek 3,3 milliárd forinttal, az éves előirányzat 19,7%-ában teljesültek. 2013 azonos időszakában a teljesítési arány 22,6% volt. A bázisidőszaki és a tárgyhavi adatok abszolút összegének összehasonlítása nem lehetséges, mivel a 2013. évi adatok a kerkedvezmény-biztosítási járulékból érkező bevételt is tartalmazzák, ami azonban 2014-től a költségvetés közvetlen bevételét képezi.

A késedelmi pótlékból és bírságból származó bevételek első negyedéves teljesítése (4,2 milliárd forint) az éves előirányzat 34,7%-át teszi ki, míg 2013 azonos időszakában 3,3 milliárd forinttal 29,1% volt a teljesítési arány.

A 2014. évben az Alap költségvetési támogatást nem vesz igénybe, az előző év január-márciusi időszakában ezen a címen 24,5 milliárd forint bevétel érkezett.

A Nyugdíjbiztosítási Alap egyéb bevételei kedvezően alakultak, 3,8 milliárd forint bevétel érkezett, amely az éves előirányzat 30,7%-ának felel meg, és 8,6%-kal haladja meg a bázisidőszaki teljesítési adatot (3,5 milliárd forint).

3. A kiadások alakulása

A Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásai 2014 első negyedévében 739,6 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány (24,9%) megközelíti az egyenletes hőközi eloszlást feltételező időarányos értéket, és 4,0%-kal magasabb az előző év azonos időszakában tapasztalt 710,9 milliárd forintnál, ami az akkori előirányzat 23,6%-ának felelt meg.

A kiadások legnagyobb részét kitevő nyugellátási kiadások a várakozásoknak és az időarányos értéknek megfelelően, 734,9 milliárd forintban teljesültek a január-márciusi periódusban. 2013 első három hónapjában szintén az időarányos érték közelében teljesültek a nyugellátási kiadások, összegük 706,3 milliárd forint volt.

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásai 2,7 milliárd forintot tettek ki, egy évvel korábban a kérdéses érték ugyanekkora volt.

A Nyugdíjbiztosítási Alap egyéb kiadása 2014. év első negyedévében 2,1 milliárd forint volt, mely 0,3 milliárd forinttal meghaladta a tavalyi összeget.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap az első negyedévet 36,0 milliárd forint szufficittal zárta. Egy évvel korábban az Alap költségvetési pozíciója szintén szufficitos volt, tavaly mintegy 28 milliárd forint többlet keletkezett.

2. A bevételek alakulása

A bevételek első negyedévi összege 485,5 milliárd forint volt, amely a bevételi főösszeg 25,8%-a. Ez mintegy 20,7 milliárd forinttal, 4,5%-kal több, mint az előző év azonos időszakában.

A szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető része és a járulékok háromhavi összege 169,7 milliárd forintot tett ki, a teljesítési arány 26,2%. Ez az előző év azonos időszakának értékét – mely nem tartalmazta a szociális hozzájárulási adót – 20,0%-kal, mintegy 28,3 milliárd forinttal haladta meg.

Az egészségügyi hozzájárulásból 41,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 14,3%-kal több az előző év azonos időszakához képest. A teljesítés az időarányos előirányzatot közel 2,2 milliárd forinttal haladta meg.

A bevételek mintegy 47,5%-át kitevő költségvetési hozzájárulás háromhavi összege 230,7 milliárd forint volt. Ebből 92,6 milliárd forint a járulék címen átvett pénzeszköz, 86,3 milliárd forint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg. A Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás első negyedévi összege 23,0 milliárd forintot tett ki, míg a tervezett pénzeszközátvételé 27,4 milliárd forint volt. 2013-ban az első negyedéves költségvetési hozzájárulás 243,5 milliárd forint volt, amely 5,5%-kal több az idei értéknél.

Az egyéb bevételekből 31,4 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előirányzat 28,9%-a, és 0,8 milliárd forinttal elmaradt az előző év I-III. havi bevételétől. Ezen belül a baleseti adóból 9,6 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból közel 4,4 milliárd forint, az egészségbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételekből 17,4 milliárd forint folyt be. Ez utóbbi alakulását alapvetően a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetése (12,7 milliárd forint) határozza meg.

3. A kiadások alakulása

Az Alap kiadásai az első negyedévben 449,5 milliárd forintot tettek ki, amely a kiadási főösszeg 23,9%-a. Egy évvel korábban 436,7 milliárd forint volt az összes kiadás.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 136,5 milliárd forintot fordított, amely a tervezett előirányzat 24,2%-a. Ebből a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások összege 84,8 milliárd forint, amely 4,6 milliárd forinttal alacsonyabb a 2013. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó

gyermekgondozási díjra közel 24 milliárd forintot, míg táppénzre mintegy 15,9 milliárd forintot fordított az Alap. Mindkét ellátás esetében a 2014. évi első negyedévi teljesítés (gyermekgondozási díj esetében 1,9 milliárd forinttal, táppénz tekintetében 1,5 milliárd forinttal) meghaladta az egy évvel korábbi értéket.

A legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett I-III. havi összeg 217,6 milliárd forint volt, ez mintegy 13 milliárd forinttal több, mint az összehasonlított időszakos érték. A költségvetésben rendelkezésre álló többletforrásoknak az összevont szakellátásban és az alapellátás területén (részben visszamenőlegesen) történő felhasználása a március havi kiadásokban már jelentkezett.

A gyógyszerek támogatására fordított első negyedévi összeg 72,6 milliárd forint volt, amely szinte megegyezik az egy évvel ezelőtti értékkel, és kismértékben elmarad az időarányos előirányzattól.

Az alapkezelő (OEP) I-III. havi működési kiadásai 2,3 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány 26,2%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg szinte megegyezik az idejével.

Az Egészségbiztosítási Alap egyéb kiadásai 2014. év első negyedévében 3,7 milliárd forintot tettek ki, melyek 1,1 milliárd forinttal meghaladták a tavalyi összeget.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága március végéig 2257,6 milliárd forinttal növekedett, amit négy tényező eredményezett. Az első tényező a forintkibocsátás terveket meghaladó jelentős növekedése a kedvező belföldi állampapír-piaci helyzetben, ami növeli a finanszírozás biztonságát. A második tényező a február hónapban megvalósult önkormányzati adósságvállalás, mely miatt nagyrészt a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részt a forintadósság emelkedett. Államháztartási szinten az adósságvállalás nem emelte az államadósságot, mivel az államháztartás egyik alrendszerétől a másikhoz került át csupán. A harmadik tényező a márciusban megvalósult devizakötvény-kibocsátás, amely az idejével jelentős devizalejáratok átmeneti előfinanszírozását szolgálja, a költségvetés finanszírozási biztonságát növeli. A negyedik tényező a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke emelkedett meg nagymértékben.

Az előzetes adatok szerint március végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2013		2014		Változás	
	záró	%	március	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 904,9	40,5	10 202,3	42,1	1 297,3	1,6
Állampapír	6 169,3	28,1	7 061,5	29,2	892,1	1,1
Hitel	2 735,6	12,4	3 140,8	12,9	405,2	0,5
<i>Forint</i>	12 976,4	59,0	13 955,1	57,5	978,7	-1,5
Állampapír	12 372,8	56,3	13 341,0	55,0	968,1	-1,3
Hitel	603,6	2,7	614,2	2,5	10,6	-0,2
<i>Összesen</i>	21 881,4	99,5	24 157,4	99,6	2 276,1	0,1
Egyéb kötelezettségek	117,3	0,5	98,5	0,4	-18,8	-0,1
<i>Mindösszesen</i>	21 998,6	100,0	24 255,9	100,0	2 257,3	0,0

A **központi költségvetés devizaadóssága** március végéig 1297,3 milliárd forinttal, 10 202,3 milliárd forintra nőtt. A devizaadósság a belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 309,6 milliárd forinttal, a külföldi devizakötvény-kibocsátás miatt 678,8 milliárd forinttal, devizahitel-átvállalás következtében 294,1 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel miatt 47,9 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 366,7 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 333,7 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 42,1%-át tette ki március végén.

A teljes adósság 29,2%-át kitevő **devizakötvények** esetében márciusban egy 2 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 452,5 milliárd forint értékben és egy 1 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 226,3 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény 309,6 milliárd forint összegű értékesítését, a 340,5 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 244,2 milliárd forintos árfolyamvesztéséget, a devizakötvény-adósság 7061,5 milliárd forintot tett ki március végén, amely a 2013. év végéhez képest 892,1 milliárd forint növekedést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 12,9%-át tették ki március végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 294,1 milliárd forint önkormányzati adósságátvállalás, 47,9 milliárd forint hitelfelvétel, 26,1 milliárd forint törlesztés és 89,4 milliárd forint árfolyamvesztés következtében 405,2 milliárd forinttal nőtt, és 3140,8 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A költségvetés forintadóssága március végéig 978,7 milliárd forinttal nőtt, és 13 955,1 milliárd forintot ért el.

A forinthitelek állománya a vizsgált időszakban 107,6 milliárd forint önkormányzati hitelátvállalás, 16,2 milliárd forint hitelfelvétel, 113,2 milliárd forint törlesztés következtében összességében nőtt. Így a központi költségvetés forinthitel állománya március végén 475,9 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézet felé és 138,3 milliárd forint hitelátvállalásból fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 55%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 968,1 milliárd forinttal, 13 341,0 milliárd forintra nőtt március végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 26,9 milliárd forintos, a diszkontkincstárjegyek 742,2 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 199,9 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya 0,8 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A lakossági állampapírokon belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 154,5 milliárd forinttal nőtt, a március végi állomány 1142,6 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 3,9 milliárd forintos növekedés következtében 25,2 milliárd forintra emelkedett március végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az 1 éves *Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 10,0 milliárd forinttal, 344,8 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* és a március hónapban újonnan kibocsátott, szintén inflációhoz kötött *Bónusz Magyar Államkötvény* állománya 2014. március végén 28,9 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 371,8 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől kibocsátott Babakötvényből március végéig 2,5 milliárd forint összegben került sor értékesítésre. Március végén a lakossági állampapírok állománya 1888,4 milliárd forintot tett ki, ami 199,9 milliárd forint növekedést jelent 2013. december vége óta.

A külföldi befektetők állampapír-állománya márciusban 25,0 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 4602,2 milliárd forintos állampapír-állomány 391,9 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2013. december végi állománynál. A külföldi állomány 3,4%-a, 156,4 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 96,6%-a, 4445,8 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje március végén 3,92 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya összesen 18,8 milliárd forinttal csökkent. Az egyéb kötelezettségek állománya március végén 98,5 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek márciusi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,5-ről 2,6-re emelkedett. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 2,7-ről 2,2-re csökkent.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó márciusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 14 bázisponttal csökkent, és 2,79%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó márciusi aukcióján a kialakult átlaghozam 3,11% lett, amely 5 bázisponttal alacsonyabb az utolsó februári aukción kialakult átlaghozamnál.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 44 bázisponttal, 4,62%-ra esett az utolsó februári aukción kialakult átlaghozamhoz képest, az *5 éves kötvény* utolsó márciusi aukcióján az átlaghozam 4,92%-ot ért el, ami 42 bázispontos csökkenést jelent a februári aukcióhoz képest, a *10 éves kötvény* 5,72%-os átlaghozama 45 bázisponttal marad el a februári aukción kialakult átlaghozamtól.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a rövid oldalon 8-14 bázisponttal, a hosszú oldalon 24-47 bázisponttal csökkentek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa márciusban 10 bázisponttal 2,60%-ra csökkentette a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 13 bázisponttal 2,74%-ra, a 6 hónapos hozam 8 bázisponttal 2,75%-ra, a 12 hónapos hozam 14 bázisponttal 3,02%-ra mérséklődött. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 40 bázisponttal 4,53%-ra, az 5 éves hozam 24 bázisponttal 4,84%-ra, a 10 éves hozam 47 bázisponttal 5,54%-ra, a 15 éves hozam 46 bázisponttal 5,99%-ra csökkent.

